

ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ ΙΙ

Πρακτικά θέματα και ενδεικτικές απαντήσεις για το φροντιστηριακό μάθημα στο Ποινικό Δικονομικό Δίκαιο ΙΙ

1. Οι Α, Β και Γ από κοινού τραυμάτισαν τον Δ και παραπέμπονται ύστερα από έγκλησή του στο ακροατήριο του αρμόδιου Πλημμελειοδικείου Αθηνών για να δικαστούν για απλή σωματική βλάβη (308ΠΚ). Στο ακροατήριο ο Δ επιθυμεί να ανακαλέσει την έγκλησή του μόνο ως προς τον Α. Ερωτάται: Εάν μπορεί να ανακαλέσει ο Δ την έγκλησή του μόνο ως προς τον Α.

2. Σε δικογραφία κατά του Κ κατηγορουμένου για κλοπή ευτελούς αξίας διαπιστώνεται στο ακροατήριο ότι δεν υπάρχει έγκληση από τον παθόντα Α. Ερωτάται: πώς θα ενεργήσει το Δικαστήριο;

3. Ο Δ προκαλεί από αμέλεια απλή σωματική βλάβη στον 16χρονο Γ. Ο Γ, υποβαθμίζοντας το συμβάν και συγχωρώντας τον Δ, του δηλώνει πάραυτα, ενώπιον του αστυνομικού Α, ο οποίος περνούσε τυχαία με πολιτική περιβολή, ότι δεν επιθυμεί να υποβάλλει έγκληση σε βάρος του και υπόσχεται ότι δεν θα το πράξει. Ωστόσο, δύομισι μήνες αργότερα υποβάλλει σε βάρος του Δ έγκληση ο Χ, πατέρας του Γ, διατυπώνοντας το αίτημα τιμώρησης του Δ με τον όρο " εκτός αν μας αποζημιώσει επαρκώς". Ερωτάται: α. Είναι έγκυρη η εν λόγω υποβολή έγκλησης εκ μέρους του Χ; β. Τι μπορεί να πράξει ο Χ, αν ο Εισαγγελέας απορρίψει την έγκληση θεωρώντας ως δεσμευτική την παραίτηση του Γ;

4. Κατά του Α κατηγορούμενο για εξύβριση και απειλή σε βάρος του Β, δηλώνεται στο ακροατήριο της κατ' έφεση δίκης, παράσταση για υποστήριξη της κατηγορίας για πρώτη φορά, από τον Β. Ερωτάται: αν υπάρχει νόμιμη παράσταση για υποστήριξη της κατηγορίας.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Για την ποινική δίωξη της πράξης του άρθρου 308 παρ.1 Π.Κ απαιτείται έγκληση σύμφωνα με το άρθρο 114 παρ.1 Π.Κ.

Κατά το άρθρο 115 παρ.1 Π.Κ, ο Δ ως αμέσως παθών έχει δικαίωμα να υποβάλλει έγκληση όπως και έπραξε σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στο πρακτικό. Στην συγκεκριμένη περίπτωση η απάντηση είναι ότι ο Δ δεν μπορεί να ανακαλέσει την έγκλησή του μόνο ως προς τον Α.

Ο Δ έχει μεν το δικαίωμα ανάκλησης της έγκλησης κατά το άρθρο 117 παρ.1, εάν όμως η ανάκληση γίνει μόνο ως προς τον Α, ο οποίος είναι ένας από τους συμμετόχους, αυτό θα έχει ως συνέπεια την παύση της ποινικής δίωξης και των υπολοίπων, δηλαδή των Β και Γ που και αυτοί διώκονται για το ίδιο αδίκημα (117 παρ.3) και αφού η ποινική δίωξη ασκείται in rem και όχι in personam αναφέρεται δηλαδή στην πράξη και όχι στα πρόσωπα των δραστών.

Εδώ αξίζει να σημειωθεί και η αρχή που αναφέρεται στο αδιαίρετο της έγκλησης.

Η παύσης της ποινικής δίωξης θα γίνει σύμφωνα με το άρθρο 368 περ.β' του Κ.Π.Δ.

2. Αν η ποινική δίωξη έλαβε χώρα χωρίς να υπήρχε έγκληση, η σχετική με την έγκληση δήλωση μπορεί να γίνει από τον παθόντα και στο ακροατήριο πριν την έναρξη της αποδεικτικής διαδικασίας σε πρώτο βαθμό (άρθρο 53 παρ.2 εδ.β).

Το συγκεκριμένο αδίκημα προβλέπεται από το άρθρο 377 Π.Κ και για την ποινική δίωξη απαιτείται έγκληση (άρθρο 381 παρ.1 Π.Κ).

Σύμφωνα με τα παραπάνω ο παθών Α δύναται, πριν την έναρξη της αποδεικτικής διαδικασίας στον πρώτο βαθμό, να προβεί στην υποβολή της σχετικής με την έγκληση δήλωσης, εφόσον βέβαια δεν έχει παρέλθει η αντίστοιχη προθεσμία υποβολής της έγκλησης (άρθρο 114 Π.Κ).

Δεν θίγεται μ' αυτόν τον τρόπο το κύρος των πράξεων της προδικασίας και δεν εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 368 περ. γ, Κ.Π.Δ.

3. Για το αδίκημα της σωματικής βλάβης από αμέλεια (314 παρ.1 Π.Κ.) που τέλεσε ο Δ σε βάρος του Γ η ποινική δίωξη ασκείται ύστερα από έγκληση (314 παρ.2 εδ.α Π.Κ.).

Δικαίωμα υποβολής έγκλησης στην συγκεκριμένη περίπτωση έχει τόσο ο ανήλικος Γ όσο και ο νόμιμος αντιπρόσωπός του πατέρας του Χ και μάλιστα το δικαίωμα του καθενός είναι αυτοτελές. (άρθρα 114 και 115 παρ.1,2,3 Π.Κ.).

Η δήλωση του Γ ενώπιον του αστυνομικού Α όπως περιγράφεται στο πρακτικό δεν ισχύει ως δήλωση παραίτησης από την άσκηση του δικαιώματος της έγκλησης αφού η παραίτηση από το δικαίωμα της έγκλησης γίνεται από τον ίδιο τον δικαιούμενο εδώ Γ ή από τον αντιπρόσωπό του που έχει ειδική πληρεξουσιότητα κατά το άρθρο 42 Κ.Π.Δ. σε συμβολαιογράφο στον Εισαγγελέα ή σε οποιονδήποτε ανακριτικό υπάλληλο και συντάσσεται σχετική έκθεση, σύμφωνα όμως με το πρακτικό η δήλωση του Γ έγινε προφορικά προς τον αστυνομικό Α τον οποίο συνάντησε τυχαία χωρίς να τηρηθούν όσα ορίζει το άρθρο 54 παρ.1 Κ.Π.Δ.

Ο πατέρας του Γ, ο Χ έχει δικαίωμα να υποβάλλει έγκληση για την συγκεκριμένη αξιόποινη πράξη ως νόμιμος αντιπρόσωπός του ανήλικου γιού του Γ και μάλιστα το σχετικό του δικαίωμα είναι αυτοτελές. (άρθρο 115 παρ.1,2 και 3 του Π.Κ.).

Η υποβολή έγκλησης από τον Χ είναι σύμφωνα με τα παραπάνω νόμιμη, είναι δε και εμπρόθεσμη (άρθρο 114 παρ.1 Π.Κ.), αφού ασκείται μετά από δυόμισι μήνες από την τέλεση της αξιόποινης πράξης.

Η υποβολή της έγκλησης του Χ με αίτημα τιμώρησης του Δ με τον όρο "εκτός αν μας αποζημιώσει επαρκώς" είναι έγκυρη εφόσον δεν ορίζεται ρητά στον νόμο το αντίθετο, συνεπώς θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι επιτρέπεται η υποβολή έγκλησης υπό όρους.

Σε περίπτωση που ο αρμόδιος Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών απορρίψει την έγκληση σύμφωνα με το άρθρο 51 παρ.1 και 2 Κ.Π.Δ., ο Χ έχει δικαίωμα να ασκήσει προσφυγή ενώπιον του αρμοδίου εισαγγελέα Εφετών, σύμφωνα με το άρθρο 52, παρ.1 και 2 Π.Κ, μέσα σε προθεσμία 15 ημερών από την επίδοση σ' αυτήν της διάταξης του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών. Η ως άνω προσφυγή ασκείται με τον τρόπο που προβλέπει το άρθρο 474 Κ.Π.Δ.

4. Η παράσταση για υποστήριξη της κατηγορίας στο ποινικό Δικαστήριο (άρθρο 67 παρ.1 Κ.Π.Δ) επιτρέπεται χωρίς έγγραφη διαδικασία το αργότερο ώσπου να αρχίσει για πρώτη φορά η αποδεικτική διαδικασία στο ακροατήριο.

Στην συγκεκριμένη περίπτωση ο Β έχει προβεί στην άσκηση και διατύπωση της παράστασης για υποστήριξη της κατηγορίας για πρώτη φορά στο ακροατήριο του αρμοδίου Δικαστηρίου που δικάζει την υπόθεση σε δεύτερο βαθμό η τήρηση όμως της διατάξεως του άρθρου 67 παρ.1 Κ.Π.Δ. αναφέρεται στην άσκηση και διατύπωση της παράστασης για υποστήριξη της κατηγορίας, επιβάλλεται κατά την διεξαγωγή της δίκης ενώπιον των πρωτοβαθμίων Δικαστηρίων όχι όμως και των κατ' έφεση Δικαστηρίων.

Με δεδομένο λοιπόν ότι η παράσταση για υποστήριξη της κατηγορίας από τον Β κρίνεται εάν έγινε το αργότερο ώσπου να αρχίσει για πρώτη φορά η αποδεικτική διαδικασία στο ακροατήριο του Δικαστηρίου που δικάζει την υπόθεση σε πρώτο βαθμό.

Συντρέχει έλλειψη τυπικής νομιμοποίησης της παράστασης για υποστήριξη της κατηγορίας λόγω εκπρόθεσμης άσκησης και απόλυτη ακυρότητα (171 παρ.3 Κ.Π.Δ.).

ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ ΙΙ

Πρακτικά θέματα και ενδεικτικές απαντήσεις για το φροντιστηριακό μάθημα στο Ποινικό Δικονομικό Δίκαιο ΙΙ

1. Σε δίκη για υπόθεση απάτης, από την οποία η ζημία που προξενήθηκε είναι ιδιαίτερα μεγάλη, καλείται να εξετασθεί ως μάρτυρας κατά του κατηγορουμένου Κ ο Α, που είναι δικηγόρος και είχε αναλάβει την υπεράσπιση του κατηγορουμένου κατά την προδικασία. Ο Α, που δεν είναι πλέον συνήγορος του Κ, καταθέτει ό,τι γνωρίζει σχετικά με το αντικείμενο κατηγορίας.
Ερωτάται: Αν υπάρχει ακυρότητα της διαδικασίας, τι είδους ακυρότητα, από ποιόν και μέχρι πότε μπορεί να προταθεί.

2. Σε υπόθεση ανθρωποκτονίας από αμέλεια (τροχαίο) καλούνται να εξετασθούν ως μάρτυρες στο ακροατήριο του Τριμελούς Πλημ/κείου Αθηνών μεταξύ των άλλων η μνηστή του δράστη και ο πατέρας του θύματος. Μπορούν οι ως άνω μάρτυρες να αρνηθούν την μαρτυρία τους;

3. Κατά του Κ κατηγορουμένου για εξύβριση και απειλή σε βάρος 15χρονης Β δηλώνεται στο ακροατήριο παράσταση για υποστήριξη της κατηγορίας από την ίδια την Β. Ερωτάται: α) αν υπάρχει νόμιμη παράσταση για υποστήριξη της κατηγορίας και β) αν όχι, πως και μέχρι πότε μπορεί να δηλωθεί νόμιμη παράσταση προς υποστήριξη της κατηγορίας.

4. Ο Χ, που παραπέμπεται με βούλευμα του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών στο ΜΟΔ για απόπειρα ανθρωποκτονίας, ρωτά αν υπάρχει λόγος αναίρεσης ενόψει του ότι στην σύνθεση του Συμβουλίου που περάτωσε την ανάκριση και αποφάσισε την παραπομπή του μετείχε και ο ανακριτής της υπόθεσης, ο οποίος πάντως με την απολογία του Χ ενώπιον του δεν υπέβαλλε προσωρινή κράτηση.

5. Κατά του Α διεξάγεται ανάκριση για πλαστογραφία σε βαθμό κακουργήματος. Ο Α απολογούμενος ζητεί ο ανακριτής να διατάξει γραφολογική εξέταση. Ερωτάται: τι θα πράξει ο ανακριτής σε σχέση με το άνω αίτημα του Α; Πώς μπορεί να αντιδράσει δικονομικά ο κατηγορούμενος σε περίπτωση απόρριψης του αιτήματός του;

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Σύμφωνα με το άρθρο 212 παρ.1 περ.α'Κ.Π.Δ. , που εισάγει εξαίρεση στο άρθρο 209 Κ.Π.Δ σε συνδυασμό με το άρθρο 371 παρ. 1 Π.Κ, δεν επιτρέπεται να εξετάζονται ως μάρτυρες όσοι δεσμεύονται από το επαγγελματικό τους απόρρητο διαφορετικά προκαλείται σχετική (172 παρ.1) Κ.Π.Δ ακυρότητα. Μεταξύ των προσώπων που έχουν υποχρέωση εχεμύθειας και δεσμεύονται από το επαγγελματικό απόρρητο είναι και οι δικηγόροι.

Σύμφωνα με τα παραπάνω στην συγκεκριμένη περίπτωση παράγεται ακυρότητα κατ' άρθρον 212 παρ.1 περ.α Κ.Π.Δ και άρθρο 371 παρ.1 Π.Κ. εφόσον κατέθεσε ο Α όσα του είχε εκμυστηρευτεί ο πρώην εντολέας του, ο Κ, σχετικά με το αντικείμενο της κατηγορίας.

Η συγκεκριμένη ακυρότητα είναι σχετική ακυρότητα (172 παρ.1) Κ.Π.Δ, αφού ορίζεται ρητά στον νόμο. Μπορεί να προταθεί, από τον κατηγορούμενο Κ, ο οποίος έχει έννομο συμφέρον στην συγκεκριμένη περίπτωση (άρθρο 174 παρ.2 Κ.Π.Δ), ωστόσο εκδοθεί για την κατηγορία οριστική απόφαση σε τελευταίο βαθμό.

Αν η σχετική ακυρότητα δεν προταθεί έγκαιρα και δεν εναντιωθεί ο κατηγορούμενος αυτή καλύπτεται (175 Κ.Π.Δ).

2. Σύμφωνα με το άρθρο 222 εδ.α'Κ.Π.Δ, σύζυγος και ορισμένοι συγγενείς του κατηγορούμενου έχουν δικαίωμα να αρνηθούν να καταθέσουν ως μάρτυρες τόσο στη προδικασία όσο και στο ακροατήριο.

Η διάταξη αυτή δεν εισάγει όμως ούτε δικαίωμα του κατηγορουμένου να αξιώσει την μη εξέτασή τους ούτε υποχρεωτική κάμψη του καθήκοντος μαρτυρίας του άρθρου 209 Κ.Π.Δ αλλά μόνο δυνητική κατά την κρίση των συγκεκριμένων μαρτύρων ευχέρεια να αρνηθούν οι ίδιοι να καταθέσουν για ζήτημα που αφορά συγγενή τους ή σε βάρος συγγενή τους.

Όσον αφορά στην συγκεκριμένη περίπτωση την μνηστή του δράστη, δεν ανήκει στα πρόσωπα που αναφέρονται στο περιεχόμενο της διάταξης του άρθρου 222 Κ.Π.Δ αφού δεν είναι σύζυγος αλλά μνηστή και ως εκ τούτου δεν μπορεί να αρνηθεί την μαρτυρία της.

Ωσαύτως και ο πατέρας του θύματος σύμφωνα με το άρθρο 222 Κ.Π.Δ δεν μπορεί να αρνηθεί την μαρτυρία του αφού δεν είναι συγγενής του δράστη-κατηγορουμένου, αντίθετα μάλιστα μπορεί να παραστεί για υποστήριξη της κατηγορίας στην συγκεκριμένη δίκη.

3. Στην συγκεκριμένη περίπτωση (άρθρο 63 Κ.Π.Δ) ως άμεσα παθούσα και δικαιούμενη παράστασης για υποστήριξη της κατηγορίας κατά του κατηγορουμένου Κ είναι μόνο η 15χρονη Β. Άλλο το ζήτημα ότι λόγω ανηλικότητας δεν μπορεί να παρασταθεί αυτοπροσώπως (άρθρο 82 παρ.2 Κ.Π.Δ) αλλά δια των νομίμων αντιπροσώπων της σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του αστικού κώδικα, δηλαδή σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1510 παρ. 1 και 2 Α.Κ.

Κατόπιν των ανωτέρω σύμφωνα με τα πραγματικά περιστατικά, η δήλωση παράστασης για την υποστήριξη της κατηγορίας από την ίδια την Β δεν είναι νόμιμη. Η δήλωση και διατύπωση για υποστήριξη της κατηγορίας στην συγκεκριμένη δίκη θα γίνει από τους νόμιμους αντιπροσώπους της Β (άρθρο 82 παρ.1 και 2 Κ.Π.Δ, άρθρο 83 Κ.Π.Δ και άρθρο 67 Κ.Π.Δ.) πριν αρχίσει η ακροαματική διαδικασία σε πρώτο βαθμό.

4. Στο ερώτημα αν επιτρέπεται να μετέχει ο ανακριτής στην σύνθεση του δικαστικού συμβουλίου που καλείται να αποφανθεί για το ζήτημα της παραπομπής του κατηγορουμένου στο ακροατήριο η απάντηση είναι απολύτως αρνητική ενόψει της ρητής σχετικής πρόβλεψης του άρθρου 305 παρ.2 Κ.Π.Δ. που θεσπίζει ειδικό λόγο αποκλεισμού του ανακριτή από την σύνθεση του δικαστικού συμβουλίου , πρόσθετο στους γενικούς λόγους αποκλεισμού του άρθρου 14 Κ.Π.Δ.

Άρα σε κάθε περίπτωση συμμετοχή του ανακριτή στην σύνθεση του δικαστικού συμβουλίου ανεξάρτητα από την θετική ή αρνητική στάση που τήρησε κατά την ανάκριση έναντι των διαδίκων, προκαλεί απόλυτη ακυρότητα λόγω κακής σύνθεσης του συμβουλίου (171 παρ.1 περ. α' Κ.Π.Δ.).

5. Σύμφωνα με το άρθρο 274 εδ.β'Κ.Π.Δ ο ανακριτής οφείλει να ερευνά με επιμέλεια κάθε περιστατικό που επικαλείται υπέρ αυτού ο κατηγορούμενος αν αυτό είναι χρήσιμο να εξακριβωθεί η αλήθεια. Περαιτέρω με βάση το άρθρο 183 ΚΠΔ αν απαιτούνται ειδικές γνώσεις επιστήμης ή τέχνης για να γίνει ακριβή διάγνωση και κρίση κάποιου γεγονότος ο ανακριτής μπορεί μετά από αίτηση του κατηγορουμένου ή και αυτεπαγγέλτως να διατάξει πραγματογνωμοσύνη.

Από τον συνδυασμό των πιο πάνω διατάξεων συνάγεται υποχρέωση ανακριτή να εξετάσει επιμελώς το αίτημα του Α για την διεξαγωγή γραφολογικής πραγματογνωμοσύνης και να την διατάξει εφόσον κρίνει-κυρίαρχα- ότι είναι χρήσιμη για την εξακρίβωση της αλήθειας.

Επομένως, αφού ανήκει στην διακριτική ευχέρεια του ανακριτή στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του και σύμφωνα με τα παραπάνω η άρνησή του και η απόρριψη του αιτήματος του κατηγορουμένου δεν στοιχειοθετεί απόλυτη ακυρότητα (171 παρ.1 περ. δ' Κ.Π.Δ.).

Σύμφωνα με το άρθρο 307 περ.α' Κ.Π.Δ, κατά την διάρκεια της ανάκρισης το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών με αίτηση διαδίκου αποφασίζει και όταν ο ανακριτής νομίζει ότι δεν πρέπει να συμμορφωθεί με πρόταση του παραπάνω. Κατά συνέπεια τυχόν άρνηση του ανακριτή επί του αιτήματος του Α παρέχει στον τελευταίο την δυνατότητα προσφυγής στο συμβούλιο Πλημμελειοδικών προκειμένου τούτο να άρει την διαφορά με παρεμπόπτον βούλευμα.

ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ ΙΙ

Πρακτικά θέματα και ενδεικτικές απαντήσεις για το φροντιστηριακό μάθημα στο Ποινικό Δικονομικό Δίκαιο ΙΙ

1. Μετά την ποινική δίωξη για κακούργημα, εναντίον του Α, ο Εισαγγελέας, που την άσκησε, δίνει γραπτή εντολή σε τακτικό ανακριτή, να διενεργήσει κυρία ανάκριση. Ο τελευταίος αρνείται: α) γιατί δεν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις ενοχής σε βάρος του Α, β) γιατί η πράξη είναι πλημμέλημα και γ) γιατί η πράξη έχει παραγραφεί. Είναι νόμιμη η άρνηση του ανακριτή; Πώς θα λυθεί η διαφωνία Ανακριτή-Εισαγγελέα;

2. Ο Α, ομόρρυθμος εταίρος της ομόρρυθμης εταιρίας με την επωνυμία "Μ.Β και Σία" κατήγγειλε υπό την ιδιότητά του ως μέλος της Εταιρίας τους Β και Γ, συνδιαχειριστές της ως άνω Εταιρίας, για απάτη και υπεξαίρεση ιδιαιτέρως μεγάλης αξίας κατ' εξακολούθηση, δηλώνοντας ταυτόχρονα ότι παρίσταται προς υποστήριξη της κατηγορίας που υπέστη από τις στρεφόμενες κατά της περιουσίας της Εταιρίας αξιόποινες πράξεις. Είναι νόμιμη η εν λόγω παράσταση πολιτικής αγωγής;

3. Ο κατηγορούμενος Α, που κλητεύθηκε απευθείας στο ακροατήριο του Τριμελούς Πλημ/κείου Αθηνών, θεωρεί ότι κακώς παραπέμπεται λόγω ανυπαρξίας ενδείξεων εις βάρος του. Ερωτάται αν έχει δικαίωμα προσφυγής. Υπάρχει περίπτωση ανάκλησής της εις βάρος του ασκηθείσης ποινικής δίωξης;

4. Ο Α καταδικάστηκε με απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών για απάτη σε βαθμό Πλημμελήματος σε 15 μήνες φυλάκιση. Ωστόσο, κατά την αποδεικτική διαδικασία εξετάστηκε από το δικαστήριο κάποιος μάρτυρας που δεν είχε γνωστοποιηθεί στον κατηγορούμενο κατά το άρθρο 326 ΚΠΔ. Επίσης, ο διευθύνων την συζήτηση δεν τήρησε κατά την εξέταση των μαρτύρων στο ακροατήριο την εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 350 παρ.1 ΚΠΔ. Ύστερα από αυτά ο Α ρωτά αν υπάρχει ακυρότητα στην όλη διαδικασία και αν υπάρχει δυνατότητα δικονομικής αξιοποίησης της.

5. Μετά την ολοκλήρωση της κύριας ανάκρισης για το αδίκημα της πλαστογραφίας σε βαθμό κακούργηματος που φέρεται τελεσθέν από τον Α, τίθεται το ερώτημα αν υπάρχει δυνατότητα αντίδρασης για τον Α του οποίου το αίτημα για διενέργεια γραφολογικής πραγματογνωμοσύνης απορρίφθηκε από τον ανακριτή με την αιτιολογία της εκτιμώμενης μηδαμινής συνεισφοράς στο ήδη συγκεντρωθέν αποδεικτικό υλικό;

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Σύμφωνα με το άρθρο 246 παρ.1 και 2 Κ.Π.Δ την κύρια ανάκριση ενεργεί μόνο ο ανακριτής μετά από γραπτή παραγγελία του Εισαγγελέα σε κακουργήματα και σε πλημμελήματα στα οποία προβλέπεται η δυνατότητα επιβολής προσωρινής κράτησης καθώς και σε εκείνα στα οποία κατά την κρίση του συντρέχει περίπτωση να επιβληθούν στον κατηγορούμενο περιοριστικοί όροι κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 283 Κ.Π.Δ.

Με το άρθρο 247 εδ. α' Κ.Π.Δ ο ανακριτής έχει δικαίωμα να μην εκτελέσει την παραγγελία του Εισαγγελέα για την ενέργεια κύριας ανάκρισης, μόνο αν θεωρεί τον εαυτό του αναρμόδιο ή αν η πράξη δεν έχει αξιόποιο χαρακτήρα ή αν παραγράφηκε το αξιόποιο ή αν υπάρχουν λόγοι που εμποδίζουν ή αναστέλλουν την ποινική δίωξη.

Ο πρώτος λόγος άρνησης του ανακριτή να εκτελέσει την παραγγελία του Εισαγγελέως προς το ότι δεν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις ενοχής σε βάρος του Α δεν στηρίζεται στον νόμο 247 εδ α' Κ.Π.Δ και ως εκ τούτου δεν έχει δικαίωμα να διαφωνήσει ως προς την σκοπιμότητα της παραγγελίας για την διενέργεια κύριας ανάκρισης και έπρεπε να καλέσει τον κατηγορούμενο σε απολογία σύμφωνα με το άρθρο 270 παρ. 1 εδ α' Κ.Π.Δ. Μπορεί να θεωρηθεί η ανάκριση τελειωμένη χωρίς κλήτευση και απολογία του κατηγορουμένου αν μετά την διενέργεια ανακριτικών πράξεων δεν προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις εναντίον του (άρθρο 270 παρ.1 εδ.β').

Και ο δεύτερος λόγος άρνησης του ανακριτή να εκτελέσει την παραγγελία του Εισαγγελέα δεν στηρίζεται στον νόμο 247 εδ α' Κ.Π.Δ, αφού η άσκηση της ποινικής δίωξης και ο χαρακτηρισμός της πράξης ως κακούργημα ανήκει στην αρμοδιότητα του Εισαγγελέα.

Ο δε τρίτος λόγος άρνησης του ανακριτή να εκτελέσει την παραγγελία του Εισαγγελέα στηρίζεται στον νόμο (άρθρο 270 εδ α' Κ.Π.Δ), αφού η συγκεκριμένη πράξη έχει παραγραφεί ως κακούργημα .

Συνεπώς οι δύο πρώτοι λόγοι άρνησης του ανακριτή να εκτελέσει την παραγγελία του Εισαγγελέα δεν είναι νόμιμοι. Ο δε τρίτος λόγος είναι νόμιμος.

Στις περιπτώσεις αυτές για την διαφωνία μεταξύ ανακριτή και Εισαγγελέα αποφασίζει το δικαστικό συμβούλιο (άρθρο 247 εδ.β' Κ.Π.Δ).

2. Είναι αυτονόητο ότι τα ν.π. έχουν την δυνατότητα να ασκήσουν δήλωση παράστασης προς υποστήριξη της κατηγορίας εφόσον βέβαια είναι παθόντα ή αμέσως ζημιωθέντα (όπως και τα φυσικά πρόσωπα) από την αξιόποινή πράξη οπότε παρίστανται στο δικαστήριο με όποιον τα εκπροσωπεί.

Σύμφωνα με το άρθρο 63 νομιμοποιείται το νομικό πρόσωπο που υπέστη ηθική βλάβη κατά τον Αστικό Κώδικα από την συγκεκριμένη αξιόποινή πράξη και δικαιούται κατά το άρθρο 67 παρ.1 σε άσκηση και διατύπωση της παράστασης για υποστήριξη της κατηγορίας. Ειδικά για τη ηθική βλάβη το ν.π. τέτοια υφίσταται κατ' εξαίρεση και επομένως δικαιούται να παραστεί για υποστήριξη της κατηγορίας μόνον όταν η προσβολή αναφέρεται στην πίστη, την υπόληψη, δραστηριότητά του ή το μέλλον του.

Αντίθετα, δεν δικαιούνται να παραστούν για υποστήριξη της κατηγορίας στην ποινική διαδικασία οι εμμέσως ζημιωθέντες από το έγκλημα όπως π.χ. τα φυσικά πρόσωπα μέλη του ν.π. εκτός αν η αξιόποινή πράξη τελέσθηκε από τον διαχειριστή της Ο.Ε. οπότε άμεση βλάβη υφίστανται και οι ομόρρυθμοι εταίροι.

Συνεπώς, επειδή πρόκειται σύμφωνα με τα πραγματικά περιστατικά για έγκλημα που έγινε κατά της ομορρύθμου εταιρίας με τη επωνυμία "ΜΒ και Σια" από τους Β και Γ συνδιαχειριστές της, δικαίωμα παράστασης για την υποστήριξη της κατηγορίας εκτός απ' αυτή που εκπροσωπείται από τον νόμιμο εκπρόσωπό της, έχει και ο Α ομόρρυθμος εταίρος της αφού σύμφωνα με τα ανωτέρω υπέστη άμεση βλάβη από την συγκεκριμένη αξιόποινή πράξη. Κατόπιν των ανωτέρω είναι νόμιμη η εν λόγω παράσταση προς υποστήριξη της κατηγορίας από τον Α ομόρρυθμο εταίρο της άνω εταιρίας.

3. Ο κατηγορούμενος Α που κλητεύθηκε απευθείας με κλητήριο θέσπισμα στο ακροατήριο του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Αθηνών και θεωρεί ότι κακώς παραπέμπεται λόγω ανυπαρξίας ενδείξεων εις βάρος του έχει δικαίωμα σύμφωνα με το άρθρο 322 παρ.1 και 2 Κ.Π.Δ. προσφυγής. Την εν λόγω προσφυγή μπορεί να την ασκήσει ο Α είτε αυτοπροσώπως είτε μέσω αντιπροσώπου, ενώπιον του εισαγγελέως Εφετών μέσα σε δέκα μέρες από την επίδοση του κλητηρίου θεσπίσματος και με τον τρόπο που προβλέπεται στο άρθρο 474 Κ.Π.Δ.

Σε περίπτωση που ο Εισαγγελέας Εφετών κάνει δεκτή την προσφυγή του Α σύμφωνα με το άρθρο 322 παρ.3 περ.β' Κ.Π.Δ. διατάσσει την εισαγωγή της υπόθεσης στο Δικαστικό Συμβούλιο.

Δυνατότητα για ανάκληση της ποινικής δίωξης δεν υπάρχει, έστω και αν τόσο ο Εισαγγελέας Εφετών όσο και ο Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών που άσκησε την δίωξη έχουν τελικά πειστεί για την ολοσχερή ανυπαρξία ενδείξεων ενοχής ή ακόμη και για το ότι η άσκηση της ποινικής δίωξης οφείλεται σε παραδρομή σύμφωνα και με το αξίωμα του μη ανακλητού της ποινικής δίωξης από τον Εισαγγελέα που την κίνησε που επιβάλλεται από το Δημόσιο και υποχρεωτικό χαρακτήρα της.

Μόνο αρμόδιο σ' αυτό το στάδιο της διαδικασίας να σταματήσει την ποινική δίωξη είναι το Δικαστικό Συμβούλιο (310 Κ.Π.Δ.).

4. Η ακυρότητα που επέρχεται από την εξέταση μάρτυρα, ο οποίος δεν γνωστοποιήθηκε κατά το άρθρο 326 Κ.Π.Δ. ή δεν γνωστοποιήθηκε νομίμως είναι μεν απόλυτη (άρθρο 171 παρ.1 περ.δ') πλην όμως καλύπτεται αν δεν προταθεί εγκαίρως

Κατά το άρθρο 175 παρ.1 και 2.

Από το πρακτικό προκύπτει ότι για την εξέταση από το Δικαστήριο του μάρτυρα Α ο οποίος δεν είχε γνωστοποιηθεί στον κατηγορούμενο και ο οποίος παρευρίσκειτο στο ακροατήριο, ούτε εναντίωση

υπεβλήθη για την εξέταση αυτού (μάρτυρα) ούτε προτάθηκε ακυρότητα της εξετάσεως αυτού από τον κατηγορούμενο.

Συνεπώς η απόλυτη ακυρότητα της διαδικασίας στο ακροατήριο, που παραβιάζει την υπεράσπιση του κατηγορουμένου (άρθρο 171 παρ.1 περ.δ') εκ της εξετάσεως μη γνωστοποιηθέντος μάρτυρος, καλύπτεται.

Η νομολογία δέχεται ότι η ακυρότητα που επέρχεται από την εξέταση μάρτυρα ο οποίος δεν γνωστοποιήθηκε κατά το άρθρο 326 Κ.Π.Δ. ή δεν γνωστοποιήθηκε νομίμως είναι σχετική ακυρότητα, η οποία καλύπτεται εάν δεν προταθεί εγκαίρως (αριθμός 47/2009 Α.Π. Ε' Ποινικό Τμήμα)

Η τήρηση της διάταξης του άρθρου 350 παρ.1 Κ.Π.Δ. η οποία αναφέρεται στην εξέταση μαρτύρων των οποίων δεν διατάχθηκε η αποχώρησή τους στο προορισμένο γι' αυτούς δωμάτιο, σκοπούσα στον μη επηρεασμό των μαρτύρων από το περιεχόμενο της καταθέσεως ήδη εξετασθέντων μαρτύρων, επιβάλλεται κατά την διεξαγωγή της δίκης ενώπιον των Πρωτοβαθμίων Δικαστηρίων όχι όμως και ενώπιον των κατ' έφεση δικαστηρίων αφού ήδη κατά την εκκλητή δίκη το περιεχόμενο των μαρτυρικών καταθέσεων είναι γνωστό. Σε κάθε περίπτωση η παραβίαση της άνω διατάξεως δεν είναι ταγμένη επί ποινή ακυρότητος ούτε ανάγεται στην υπεράσπιση του κατηγορουμένου ή την άσκηση άλλων προσηκόντων σ' αυτόν δικαιωμάτων.

Κατόπιν των ανωτέρω προκύπτει ότι από την παράβαση της άνω διατάξεως δεν δημιουργείται ούτε απόλυτη αλλά ούτε σχετική ακυρότητα .

Συνεπώς δεν υπάρχει δυνατότητα δικονομικής αξιοποίησης των άνω πραγματικών περιστατικών εκ μέρους του Α.

5. Σύμφωνα με το άρθρο 183 Κ.Π.Δ. ο Α, υπό την ιδιότητα του διαδίκου και συγκεκριμένα του κατηγορουμένου, είχε δικαίωμα να αιτηθεί από τον ανακριτή την διενέργεια της γραφολογικής πραγματογνωμοσύνης. Παράλληλα το άρθρο 274 εδ.β' Κ.Π.Δ. (υποχρέωση έρευνας των μέσων υπεράσπισης) δεν επέτρεπε εδώ στον ανακριτή να αδιαφορήσει και να αντιπαρέλθει σιγή το εν λόγω αίτημα, αλλά τον υπαγόρευε να εξετάσει τη διαφαινόμενη αποδεικτική χρησιμότητα της πραγματογνωμοσύνης αυτής.

Ανακριτή υποχρέωση ωστόσο στοιχειοθετείται αναφορικά με την διερεύνηση και όχι και με την άνευ ετέρου αποδοχή τέτοιου είδους αιτημάτων. Η ικανοποίηση των τελευταίων απόκειται στην κρίση του ανακριτή και ενδεχόμενη απόρριψη (κατά μείζονα λόγο όταν διατυπώνεται ρητώς και συνοδεύεται από αιτιολογία όπως εν προκειμένω) θεμελιώνει απλώς δικαίωμα προσφυγής του κατηγορουμένου στο Δικαστικό Συμβούλιο (307 περ.α'Κ.Π.Δ.) προς άρση της διαφωνίας και σε καμία περίπτωση δεν επάγεται την απόλυτη ακυρότητα της προδικασίας. Με δεδομένο περαιτέρω, ότι η υπό συζήτηση προσφυγή συγχωρείται κατά την διάρκεια της ανάκρισης και η προκειμένη διαδικαστική φάση έχει τυπικώς περατωθεί, δυνατότητα δικονομικής αντίδρασης για τον Α πλέον δεν υφίσταται.